

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.023/2024/10. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Várhegyi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Várhegyi Zoltán ügyvéd, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Kiss Balázs Károly Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Kiss Balázs Károly ügyvéd, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes 78. sorszám alatt

A per tárgya:

élettársi vagyoni jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

50.P.20.075/2022/77. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 1.371.600 (egymillió-háromszázhetvenegyezer-hatszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes lánya, örökhagyó (a továbbiakban: örökhagyó) és az alperes élettársi kapcsolatban éltek 1988. május 1. napjától az örökhagyó 2018. február 13. napján bekövetkezett haláláig, gyermekük nem született.
- [2] Az élettársak 1988. május 1. napján költöztek a helység1 helyrajzi szám2 helyrajzi számú ingatlanba (a vagyoneleltár 4. tételszáma alatti nyaraló), amit az alperes a korábbi házasságának felbontásához kapcsolódó vagyonmegosztás során szerzett. Az 1990-es évektől

az örökhagyó haláláig folyamatosak voltak a beruházások az ingatlanon, háromszintes téglá épületrésszel bővítették az eredeti épületet, amely azonban nem a telekhatáron belül helyezkedik el, és a felépítmények térképezése is elmaradt. Az élettársak a felperessel együtt 2015-ig ebben az ingatlanban éltek a tavasztól őszi terjedő időszakban.

- [3] Az élettársak 1988 októberében vásároltak egy helység²i lakást, ahol telente laktak. Ezt 2007 decemberében eladták, és egymás között egyenlő arányban megvásárolták a helység² belterület helyrajzi szám³ helyrajzi számú, irányítószám helység², cím⁵ szám alatti lakást (vagyonleltár 2. tételszám). 2015-ben az élettársak kapcsolata mélypontra jutott, az örökhagyó szeretett volna egy saját tulajdonú ingatlant, ezért úgy döntöttek, hogy a meglévő lakás örökhagyót megillető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát az alperes megváltja, majd a megváltási árból az örökhagyó egy másik lakást vásárol, egyúttal mindkét lakáson haszonélvezeti jogot létesítenek a nem tulajdonos élettárs javára. Ennek megfelelően az örökhagyó a vagyonleltár 1. tételszáma alatti, helység² belterület helyrajzi szám⁴ helyrajzi számú, a cím¹ szám alatt található lakást vásárolta meg, felújítást követően a lakásba a felperes költözött be. Az alperes által indított kiürítés iránt pert követően a felperes 2023 tavaszán a lakást elhagyta.
- [4] Az alperes 1999. október 7. napján megvásárolta a helység¹ belterület helyrajzi szám¹ helyrajzi számú gazdasági épület és udvar megnevezésű ingatlant (vagyonleltár 3. tétel), ahová szőlőt és gyümölcsöst telepítettek. 2001-ben megvásárolta a helység³ külterület helyrajzi szám⁵ helyrajzi számú szántót, a helyrajzi szám⁶ helyrajzi számú erdő 25128/1351256 tulajdoni hányadát, a helyrajzi szám⁷ helyrajzi számú szántót, a helyrajzi szám⁸ helyrajzi számú erdő 10472/1174868 tulajdoni hányadát (vagyonleltár 5-8. tételek). 2007 februárjában lízingszerződést kötött egy Mitsubishi L 200 típusú tehergépkocsira, az élettársak 2017 márciusában Suzuki Vitara típusú személygépkocsit vásároltak (vagyonleltár 9. és 10. tételei). Az örökhagyó az életközösség fennállta alatt számos bankszámlát és takarékbetét-számlát nyitott (vagyonleltár 11-19. tételei), ezeket a hagyatéki eljárásban a felperesnek adták át.
- [5] A felperes megváltoztatott és pontosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az örökhagyó és az alperes 1988. május 1. napjától 2018. február 13. napjáig élettársi kapcsolatban éltek. Kérte annak megállapítását, hogy az élettársak szerzésben való egyenlő arányú közreműködése folytán a vagyonleltár 1-3., 5-8. tételszáma alatti ingatlanok $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát, továbbá a közös ráfordítások folytán a vagyonleltár 4. tétele alatti helység¹, belterület helyrajzi szám² helyrajzi számú ingatlan $\frac{45}{100}$ tulajdoni hányadát megszerezte, kérte az alperes kötelezését tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésének tülésére. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi IV. törvény) 578/G.§-ában foglaltakra alapította.
- [6] Az alperes ellenkérelmében az élettársi kapcsolat fennállását és annak időtartamát elismerte. Állította, hogy az 1. tétel alatti lakás az örökhagyó, a 2. tétel alatti lakás, a 4. tétel alatti nyaraló és a 9. tétel alatti gépjármű az ő különvagyon. A vagyonleltár 3., 5-8., valamint 10-19. tétele alatti vagyontárgyak vonatkozásában az élettársi közös szerzést nem vitatta, azonban a számára kedvezőbb szerzési arányára tekintettel magára nézve magasabb jutót állított.
- [7] Viszontkeresetet (Mohácsi Járásbíróság P.20.107/2020/6.szám) is előterjesztett, megváltoztatott viszontkeresetében (P.20.075/2022/4.szám) annak megállapítását kérte, hogy a vagyonszerzésben való közreműködés aránya rá kedvezőbben 78-22%. Az élettársi közös vagyon megosztását kérte olyan módon, hogy a vagyonleltár 3., 5-8. és 10. tétele alatti vagyonelemeket a bírság adja az ő tulajdonába, a vagyonleltár 11-19. tételeit adja a felperes tulajdonába értékkiegyenlítés mellett. Abban az esetben, amennyiben a bíróság a vagyonleltár 4. és 9. tétele alatti vagyonelemeket élettársi közös vagyonnak tekint, úgy ezek alperesi

tulajdonba adását is kérte. Kérte továbbá a vagyoneleltár 1., 2., 4. és 9. tétele alatti vagyonelemek saját vagyoni jellegének megállapítását.

- [8] A felperes viszontkereseti ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult.
- [9] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes viszontkeresetként előterjesztett beadványa – a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 110.§ (3) bekezdése alapján tartalma szerint értelmezve – ellenkérelemként volt figyelembe vehető, mert a keresethez képest új különvagyoni vagyonelemeket nem tartalmazott, nem irányult a fennálló ingatlan-nyilvántartási bejegyzés megváltoztatására sem. A felperes állításától eltérő szerzési arány, más vagyonmegosztási mód állítása és levezetése pedig tartalmát tekintve ellenkérelem, figyelemmel a Kúria Polgári Kollégiumának a házastársi közös vagyon megosztásának egyes kérdéseiről szóló 1/2022. (V. 30.) PK véleményében foglaltakra, amelynek elvei az 1959. évi IV. törvény 578/G.§-ára alapított élettársi vagyon megosztása iránti perekben is megfelelően alkalmazandóak.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a vagyoneleltár 1. tételszáma alatt szereplő, helység2i helyrajzi szám4 helyrajzi számú, cím1 alatt található társasházi lakás megjelölésű ingatlan 1/1 tulajdoni arányban a felperes; a vagyoneleltár 2. tételszáma alatt szereplő, helység2i helyrajzi szám3 helyrajzi számú, cím3 alatt található társasházi lakás megjelölésű ingatlan 1/1 tulajdoni arányban az alperes tulajdona.
- [11] Megállapította, hogy a felperes a jogelőd örökgyógy élettársi vagyonszerzése folytán megszerezte a vagyoneleltár 3. tételszáma alatti, helység1i helyrajzi szám1 helyrajzi számú présház és szőlő megjelölésű ingatlan 32/100; a vagyoneleltár 4. tételszáma alatti, helység1i helyrajzi szám2 helyrajzi számú kivett, beépítetlen terület megjelölésű ingatlan 19/100; a vagyoneleltár 5. tételszáma alatti, helység3i helyrajzi szám5 helyrajzi számú szántó megjelölésű ingatlan 32/100; a vagyoneleltár 6. tételszáma alatti, helység3i helyrajzi szám6 helyrajzi számú 25128/1351256 tulajdoni hányadának 32/100; a vagyoneleltár 7. tételszáma alatti, helység3i helyrajzi szám7 helyrajzi számú ingatlan 32/100, továbbá a vagyoneleltár 8. tételszáma alatti, helység3i helyrajzi szám8 helyrajzi számú ingatlan 10472/1174868 tulajdoni hányadának 32/100 tulajdoni illetőségét.
- [12] Az élettársi közös vagyont olyan módon osztotta meg, hogy az alperes tulajdonába adta a vagyoneleltár 3. tételszámú, helység1i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan 32/100 tulajdoni illetőségét 480.000 forint; a vagyoneleltár 4. tételszámú, helység1i helyrajzi szám2 helyrajzi számú ingatlan 19/100 tulajdoni illetőségét 3.352.360 forint; a vagyoneleltár 5. tételszámú, helység3i helyrajzi szám5 helyrajzi számú ingatlan 32/100 tulajdoni illetőségét 736.000 forint; a vagyoneleltár 6. tételszámú, helység3i helyrajzi szám6 helyrajzi számú ingatlan 25128/1351256 tulajdoni hányadának 32/100 tulajdoni illetőségét 32.000 forint; a vagyoneleltár 7. tételszámú, helység3i helyrajzi szám7 helyrajzi számú ingatlan 32/100 tulajdoni illetőségét 800.000 forint; a vagyoneleltár 8. tételszámú, helység3i helyrajzi szám8 helyrajzi számú ingatlan 10472/1174868 tulajdoni hányadának 32/100 tulajdoni illetőségét 32.000 forint; a vagyoneleltár 9. tételszámú rendszám2 forgalmi rendszámú gépjárművet 640.000 forint, valamint a vagyoneleltár 10. tételszámú rendszám1 forgalmi rendszámú gépjárművet 1.280.000 forint, összesen 7.352.360 forint ellenérték fejében.
- [13] A felperes tulajdonába adta a vagyoneleltár 11-19. tételszámai alatt körülírt számlák egyenlegét összesen 5.055.205 értékben, összesen 3.437.539 forint ellenérték fejében, és az alperest 3.914.821 forintot értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezte. A fentieket meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.
- [14] A felperest az alperesnek 2.000.000 forint részperköltség, az államnak 494.625 forint állam által előlegezett költség és 1.125.000 forint eljárási illeték, az alperest az államnak 164.875

forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte. Tájékoztatta az alperest, hogy 353.000 forint illeték visszatérítését kérelmezheti.

- [15] Ítéletének indokolása szerint a tulajdonszerzési jogcímet (élettársi vagyonszerzés) és az élettársi vagyon megosztása iránti igényeket az 1959. évi IV. törvény 578/G.§-a alapján bírálta el, a közös tulajdon viszontkereset alapján történő megszüntetésére, mint dologi jogi jogviszonyra viszont a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezéseit kellett megfelelően alkalmazni.
- [16] Részletesen vizsgálta az élettársak vagyonszerzésben való közreműködésének arányát, rögzítve, hogy az 1959. évi IV. törvény 578/G.§ (1) bekezdése szerint az élettársak a szerzésben való közreműködésük arányában szereztek közös tulajdont. Megállapította, hogy az örökhagyónak az élettársi kapcsolat alatt munkaviszonyból, egyéni vállalkozói tevékenységből, valamint őstermelői tevékenységből származott igazolható jövedelme. A felperes által figyelembe venni kért haszonbérleti díjak mértéke bizonyítatlan maradt, de a bizonyítás szükségtelen is volt, mivel e jövedelmet mindkét oldalon figyelembe kellett volna venni, így az a szerzési arányt nem módosította volna. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy bár a felperes az örökhagyó GRAWE Biztosító Zrt.-nél fennállt életbiztosítását a szerzési arányok körében kérte figyelembe venni, az örökhagyó a biztosítótól jövedelemmel nem rendelkezett, így az a szerzésben való közreműködésre nem lehetett kihatással. Az alperesnek munkaviszonyból, mellékfoglalkozásból, és egyéb önálló tevékenységből származó jövedelme keletkezett az élettársi kapcsolat alatt. Az örökhagyó és az alperes igazolt összjövedelme $56.466.289 + 121.451.371 = 177.917.660$ forint volt, ennek megfelelően a volt élettársak szerzési arányát az elsőfokú bíróság az alperesre kedvezőbben 68–32 százalékos arányban állapította meg. A háztartásban végzett munkát nem értékelte az örökhagyó javára, mivel a felperes nem bizonyított az örökhagyó oldalán olyan háztartási többlettevékenységet, amely az élettársak belső jogviszonyában a jövedelmen alapuló szerzési arány eltérítésére alapot adott volna.
- [17] Az elsőfokú bíróság tételesen vizsgálta a per tárgyává tett vagyonelemeket. A vagyonleltár 1. és 2. tétele alatti ingatlanok vonatkozásában megállapította, hogy azokat az élettársak még a kapcsolatuk fennállása alatt kivonták az élettársi közös vagyon alól, így vagyonmegosztásnak helye nem volt. A vagyonleltár 4. tétele (helységli nyaraló) vonatkozásában a beruházások értékelése és a forgalmi értékmeghatározás körében a beszerzett igazságügyi szakértői véleményre támaszkodott. Az elszámolás eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az örökhagyó 17/100 tulajdoni illetőséget szerzett az ingatlanon, az alperes tulajdoni illetősége ennek megfelelően 83/100-ra csökkent. Az ingatlan jelenlegi forgalmi értékére nézve ugyancsak elfogadta a szakértői véleményt, ismertetve mindazokat a szempontokat, amelyek miatt az ingatlan forgalmi értéke (17.644.000 forint) a műszaki értéknek csupán 40%-át tette ki.
- [18] Az élettársi vagyon megosztása kapcsán kiemelte, hogy az élettársi vagyonszaporulat tárgya jogi értelemben egy vagyontömeg (jog- és dologösszesség), nem vagyonelemek összessége, ezért az élettársak vagyongyarapodásának megosztása és az ebből eredő egyéb igények érvényesítése – a rendelkezési jog korlátai között – csak teljes körűen és egységesen rendezhető (BH1997.24.). Az élettársak vagyonszaporulata körében is érvényesül az az alapelv, hogy a vagyonmegosztás során elsősorban a természetben való kiadás élvez elsőbbséget. A felek rendelkezési jogára, a célszerűség, arányosság és méltányosság elvére, valamint az okszerű gazdálkodás és az észszerűség követelményeire a megosztás során figyelemmel kell lenni (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.20.828/2010.). A vagyonmérleg alapján az értékkiegyenlítés (megtérítés) összegét a felperes javára 7.352.360 forintban, az alperes javára 3.437.539 forintban határozta meg, aminek különbözeteként 3.914.821 forint megtérítési kötelezettség keletkezett az alperes terhére.

- [19] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett. Bírósági felhívásra Pf. 3. sorszám alatt kiegészített fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására irányult azzal, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg, a jogelőd örökhagyó élettársi vagyonszerzése jogcímén $\frac{1}{2}$ arányban megszerezte a vagyonelemtár 3-19. tételszám alatti vagyonelemeit. Kérte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét kiegészítve a másodfokú bíróság a Mohácsi Takarékbanknál az alperes nevén vezetett bankszámlaszám1 számú számlán kezelt összeg egyenlegéből 10.807.680 forint fele részét 5.403.840 forint értékben, valamint az örökhagyónak a GRAWE Biztosítónál (számlaszám) vezetett életbiztosítása tárgyában kezelt összeg 50%-át adja a tulajdonába és birtokába. Kérte az élettársi közös vagyon megosztása tárgyában hozott ítéleti rendelkezés mellőzését, a tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését és az alperes kötelezését ennek tűrésére. Másodlagos fellebbezési kérelme a Pp. 380.§ c) pontja, 381.§ és 384.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.
- [20] A fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 2.§ (1) és (2) bekezdését és a Pp. 170.§ (1) és (2) bekezdését, mivel kereseti kérelme soha nem terjedt ki a felek élettársi közös vagyonának megosztására, kizárólag megállapítási keresetet terjesztett elő. Kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az élettársi kapcsolat fennállását, a felek szerzésben való közreműködésének arányát, és adja a birtokába és tulajdonába az életközösség alatt szerzett vagyon közreműködési arány szerinti hányadát. Hangsúlyozta, hogy kereseti kérelme nem tekinthető a közös vagyon megosztása tárgyában előterjesztett kérelemnek, mivel szándéka kifejezetten és kizárólag arra terjedt ki, hogy az ingatlan-nyilvántartásba az őt megillető tulajdoni hányadok bejegyzésre kerüljenek, a vagyon megosztásának szándéka nem vezette. A közös vagyont további perben kívánta megosztani, aminek következtében a perbeli ingatlanok forgalmi értékére nem folyt bizonyítás. Az elsőfokú bíróság az élettársi közös vagyont annak ellenére osztotta meg, hogy a feleknek nem volt erre irányuló kérelme, ráadásul rá nézve méltánytalanul, mert mindent az alperes kizárólagos birtokába és tulajdonába adott. Az elsőfokú bíróság ezzel az ő Pp. 170.§ (1)-(3) bekezdéseinek megfelelően előterjesztett keresetlevelét félreértelmezte, a felek rendelkezési jogát megsértette.
- [21] Sérelmezte továbbá a felperes fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 229.§ (1a) bekezdésében foglaltakat is figyelmen kívül hagyta, amikor a tárgyalás halasztása iránti kérelmről nem vett tudomást. A szabályosan előterjesztett halasztás iránti kérelmére választ nem kapott, az elsőfokú bíróság megtartotta az érdemi tárgyalást úgy, hogy azon csak az alperesi jogi képviselő volt jelen, mellyel az ő tisztességes eljáráshoz való jogát megsértette.
- [22] Előadta továbbá, hogy az élettársi vagyontközösségből eredő igények egységes rendezésének elvét is megsértette az elsőfokú bíróság, mivel figyelmen kívül hagyta az örökhagyónak a GRAWE Biztosítónál fennállt életbiztosítását és az alperes nevén a Mohácsi Takarékbanknál vezetett bankszámlaszám2 számú számla egyenlegét. Az alperes több mint 10.000.000 forint összeget felvett a biztosítótól az örökhagyó halálára tekintettel, azzal a mai napig nem számolt el. Az alperes a Mohácsi Takarékbanknál vezetett bankszámlaszám2 számú számláról az életközösség utolsó hónapjaiban több mint 20.000.000 forint összeget vett fel, az utolsó egy-két hónapban felvett 10.807.680 forint összeget elkölteni nem tudta, így a fele résznek megfelelő 5.403.840 forint értékkiegyenlítés címén történő tulajdonába adását kérte.
- [23] Részletesen foglalkozott fellebbezésében a felperes szakértőt kirendelt szakértő által a helység1 belterület helyrajzi szám2 helyrajzi szám alatti ingatlan forgalmi értékére adott szakvélemény aggályosságával, hangsúlyozva, hogy arra az elsőfokú bíróság ítéletet nem alapozhatott volna.

- [24] A felperes 81. sorszámom a fellebbezési határidő leteltét követően is előterjesztett egy fellebbezés kiegészítése megnevezésű beadványt, amelyben az elsőfokú bíróságnak a szerzésben való közreműködés körében tett következtetéseit sérelmezte, valamint előadta, hogy eltúlzottnak tartja a felperesi [helyesen alperesi] jogi képviselő ügyvédi munkadíját.
- [25] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Rámutatott, hogy a fellebbezés a Mohácsi Takarékbanknál vezetett bankszámlaszám2 számú számla, valamint a GRAWE Biztosító Zrt.-nél volt életbiztosítás vonatkozásában a Pp. 373.§ (1) bekezdése által tilalmazott keresetváltoztatást jelent. Megjegyezte, hogy az életbiztosításnak haláleseti kedvezményezettje volt, így az elszámolás tárgyát nem képezheti.
- [26] A fellebbezés alaptalan.
- [27] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatát a Pp. 370.§ (1) bekezdésének megfelelően, az erre irányuló fellebbezési kérelemre és ellenkérelemre figyelemmel, azok korlátai között végezte el, a Pp. 383.§ (1) bekezdésben meghatározott felülbírálati sorrendből következően elsőként a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelmet vizsgálta.
- [28] A felperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti kérelmét a Pp. 380.§ c) pontjára, 381.§-ára és a 384.§ (2) bekezdésére alapította.
- [29] A Pp. 380.§ c) pontja szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, ha az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan. A perbeli ítélet ilyen hiányosságban nyilvánvalóan nem szenved.
- [30] A Pp. 381.§-a alapján akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű. A felperes által megjelölt eljárási szabálysértéseket a másodfokú bíróságnak tehát abból a szempontból kellett vizsgálat tárgyává tennie, hogy azok a Pp. 381.§-ában írt hármas feltételnek megfelelnek vagy megfelelhetnek-e, emiatt felmerül-e az elsőfokú eljárás megismétlésének vagy kiegészítésének szükségessége.
- [31] E hatályon kívül helyezési kérelemnek a felperesi fellebbezésből a Pp. 2.§ (1) és (2) bekezdésére, illetve a 229.§ (1a) bekezdésére hivatkozás feleltethető meg.
- [32] A 2.§ a Pp.-ben első helyen megszövegezett alapelvet, a rendelkezési elvet határozza meg, deklarálva, hogy a felek szabadon rendelkeznek perbe vitt jogaikkal [(1) bekezdés], illetve, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van [(2) bekezdés].
- [33] A rendelkezési elv megsértését a felperes arra figyelemmel állította, hogy kereseti kérelme nem terjedt ki az élettársi közös vagyon megosztására, csak megállapítási keresetet terjesztett elő annak vonatkozásában, hogy néhai örökhagyó és az alperes között 1988. május 1. napjától 2018. február 13. napjáig élettársi kapcsolat állt fenn, a felek szerzésben való közreműködése arányának megállapítását, továbbá azt kérte, hogy adja a bíróság a birtokába és tulajdonába az életközösség alatt szerzett vagyonnak a jogelődje szerzésben való közreműködése aránya szerinti hányadát.
- [34] A felperes ugyanakkor nem volt figyelemmel arra, hogy az alperes a Mohácsi Járásbíróságon 6. sorszám alatt a Pp. 204.§ (1) bekezdésének megfelelő viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben kérte az élettársi közös vagyon megosztását és ennek eredményeként a felperesnek értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezését. Az elsőfokú bíróság tévesen, az alperes rendelkezési jogát megsértve minősítette a viszontkeresetet ellenkérelemnek, ugyanis az

1/2022. (V. 30.) PK vélemény szerint sincs akadálya annak, hogy az alperes előterjesszen a felperesi keresettől függetlenül elbírálnakó élettársi közös vagyon megosztása iránti viszontkeresetet, ami az általa állított összetételű közös vagyon megosztására irányul. Az elsőfokú bíróság ebbeli minősítésének azonban az ügy érdemi elbírlására kiható jelentősége nem volt, mert ettől függetlenül rendelkezett a közös vagyon megosztásáról, amelyre a felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben, a Pp. 341.§ (1) bekezdése értelmében köteles is volt, ezzel a felek rendelkezési jogát nem sértette meg.

- [35] A felperes által állított további eljárás szabálysértés vizsgálata körében a másodfokú bíróság megállapította, hogy 2023. december 18. napján a felperes kétségtelenül kérelmet terjesztett elő a 2024. január 18. napjára kitűzött tárgyalás elhalasztása iránt, igazolta, hogy a kitűzött tárgyaláson egy másik tárgyalásra szoló idézésre tekintettel nem tud megjelenni, és ilyen kérelemmel korábban nem élt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 229.§ (1a) bekezdése ellenére a tárgyalást valóban nem halasztotta el, azonban a tárgyaláson érdemi eljárás cselekmény nem történt, az alperes mindössze az ellenkérelmét tartotta fenn, nyilatkozott arra, hogy a pontosított szakértői véleményt elfogadja, illetve határidő engedélyezését kérte a közös vagyon megosztási módja tekintetében a nyilatkozattételre. A halasztás iránti kérelem ellenére ezért a tárgyalás megtartása nem tekinthető olyan lényeges eljárás szabálysértésnek, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére ebből az okból sem kerülhetett sor.
- [36] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a fentiekre figyelemmel nem volt indokolt.
- [37] A fentiekben már hivatkozott fellebbezési korlátokra és eljárásjogi rendelkezésekre is tekintettel ugyanakkor a másodfokú bíróság érdemi anyagi jogi felülbírlatot sem végezhetett. A felperes ugyanis az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmében az élettársi közös vagyon megosztása tárgyában hozott ítéleti rendelkezés mellőzését, és a kizárólag megállapításra irányuló keresetnek teljesítését kérte, amely fellebbezési kérelemnek megfelelő döntés meghozatala az alperes joghatályos viszontkeresete mellett kizárt. Az a fellebbezési kérelem pedig, hogy a másodfokú bíróság egészítse ki az elsőfokú bíróság ítéletét a jogelőd nevén a GRAWE Biztosítónál kezelt összeg 50%-ával, a Mohácsi Takarékbanknál (MBH Banknál) az alperes nevén vezetett bankszámlaszám2 számú számla egyenlegéből 5.403.840 forint értékkel, azokat adja a tulajdonába és birtokába, a Pp. 7.§ (1) bekezdés 12.b) pontja szerint keresetváltoztatás, amelynek a másodfokú eljárásban a Pp. 373.§ (1) bekezdése alapján nem volt helye. Ezek a vagyoni elemek a felperes által felállított vagyonmérlegben nem szerepeltek, ezekkel kapcsolatosan a felperes határozott kereseti kérelmet annak ellenére nem terjesztett elő, hogy ezek tárgyában bizonyítás folyt, illetve a GRAWE Biztosítótól befolyt összeget kizárólag a szerzési arány megállapításánál kérte figyelembe venni.
- [38] Miután a megváltoztatás iránti kérelem nem volt teljesíthető, olyan fellebbezési kérelmet pedig a felperes nem terjesztett elő, amely a közös vagyon elsőfokú bíróság általi megosztását, annak mikéntjét érintené, nem volt jelentősége a fellebbezésben felvetett további kérdéseknek, így a szerzési arálynak, a szakértői vélemény aggálytalansága kérdésének.
- [39] A felperes határidőben előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú perköltség összegét nem sérelmezte, a fellebbezési határidő után előterjesztett fellebbezés kiegészítése megjelölésű beadványában foglaltakat pedig a fellebbezési határidő elteltére figyelemmel már nem lehetett fellebbezési nyilatkozatként figyelembe venni.
- [40] A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján – fellebbezett részében – helybenhagyta.
- [41] A felperes fellebbezése nem vezetett sikerre, így a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét köteles megtéríteni a bírósági eljárásban

megállapítható ügyvédi munkadíjakról szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) és (2) bekezdésére, 4/A.§-ára figyelemmel megállapított összegben.

- [42] A fellebbezés előterjesztését követően engedélyezett személyes költségmentességre figyelemmel a felperesnek a meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket nem kell viselnie, az a Pp. 95.§ (1) bekezd c) pontja, 102.§ (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Pécs, 2024. október 10.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró